

PLAN

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Förskolan Forellen

Ansvarig: Rektor
2026-01-07
Läsår: 2025-2026
Version [1.0]

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Innehåll

Plan mot diskriminering och kränkande behandling	1
Förskolan Forellen.....	1
1. Inledning.....	3
2. Förskolans vision.....	3
3. Delaktighet i plan mot diskriminering och kränkande behandling.....	4
4. Utvärdering av föregående år	4
5. Kartläggning	5
6. Årets aktuella åtgärder	6
6.1. Analys-orsaker till de hinder som upptäckts	6
6.2. Mål och åtgärder för det förebyggande arbetet.....	6
7. Arbetsgång för anmälan och utredning.....	6
Viktiga definitioner och begrepp.....	7
Definitioner.....	7
De sju diskrimineringsgrunderna	8

1. Inledning

Vad är kränkande behandling?

Det är ett uppträdande som kränker ett barn eller en elevs värdighet, utan att det är diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567).

Kränkande behandling är ett beteende som är oönskat av den som blir utsatt. Det är eleven som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat. För att det skall vara fråga om kränkandebehandling enligt lagen måste kränkningen vara märkbar och tydlig.

Den som kränker någon måste också förstå att uppträdandet upplevs som kränkande. I många situationer är det uppenbart att ett beteende är kränkande, men om det inte är det så måste eleven klargöra för den som kränker att beteendet är ovälkommet. Eleven kan också ta hjälp av personalen i verksamheten. Vad som är kränkande behandling måste avgöras i varje enskilt fall. Det är viktigt att komma ihåg att yngre elever inte alltid kan förmedla sina känslor på samma sätt som äldre elever och vuxna.

Källa: 6 kapitlet 3 § Skollagen

Vad är diskriminering?

Det är ett uppträdande som kränker ett barn eller en elevs värdighet utan utifrån diskrimineringsgrunderna enligt diskrimineringslagen (2008:567):

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Planen gäller för fritidshem och skola. I texten används begreppet skola och elev.

2. Förskolans vision

”Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskola bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.”

LpFö-18

3. Delaktighet i plan mot diskriminering och kränkande behandling

Barn

Barnen får, utifrån ålder och förmåga, möjlighet att vara aktiva i denna plans kartläggning via samtal och trygghetsvandringar.

Vårdnadshavare

Vårdnadshavarna ska ta del av plan mot diskriminering och kränkande behandlingen för att ges möjlighet till delaktighet

Personal:

Personalen har ansvar för att plan mot diskriminering och kränkande behandlingen är ett levande dokument på förskolan. De ansvarar för att plan mot diskriminering och kränkande behandlingen tas upp vid introduktion, utvecklingssamtal och på föräldramöten.

4. Utvärdering av föregående år

Identifierad risk	Utförd åtgärd	Mål med åtgärd	Resultat
Risk för otrygghet då det är stora toaletter till barnen	Köpa in liten toalettring	Barnen ska känna trygghet när de går på toaletten.	Liten toalettring inköpt och används.
Risk för obehag och kränkningar kan uppstå i förrådet när det är mörkt ute.	Felanmäla lampa i förrådet.	Barnen ska känna trygghet i förrådet när det är mörkt ute.	Belysning i förrådet kvarstår som ett problem och lokalsamordnarna har inkopplats i ärendet.
Risk för kränkningar när många barn vistas på samma ställe.	All personal ansvarar för att använda Lilla gården när cyklarna tas ut.	Barnen ska känna trygghet när hela förskolan samlas utomhus.	Fortsätta använda Lilla gården när cyklarna tas ut.

5. Kartläggning

Kartläggning av risker

Vi har undersökt verksamheten genom:

- enkäter
- individuella intervjuer
- gruppintervjuer
- dokumentation från fall av kränkande behandling.
- samtal med barn eller elever och personal
- trygghetsvandringar
- arbetsplatsträffar eller andra samtal. översyn av olika rutiner, riktlinjer och policydokument
- Annat: Klicka eller tryck här för att ange text.

6. Årets aktuella åtgärder

6.1. Analys-orsaker till de hinder som upptäckts

Analys av orsakerna till de risker och hinder som vi har upptäckt i kartläggningen.

Personalen ser risker med att det är dålig överblick över gården när det är mörkt ute och barnen sprider ut sig.
Personalen ser risker med att all personal inte sprider ut sig på gården för att få överblick och att de som har de äldsta barnen har det lite lättare att röra sig runt och ha koll på de mer "svårare" ställena. De som har de yngsta barnen är mer låsta då de yngsta barnen inte rör sig runt lika mycket utan är mer trygga närmast huset, gungorna eller sandlådan.

6.2. Mål och åtgärder för det förebyggande arbetet

Beskrivning av åtgärder som planeras påbörjas eller genomförs under det kommande året samt vem som är ansvarig för att respektive åtgärd genomförs.

Identifierad risk	Planerad åtgärd	Mål med åtgärd	När genomförs åtgärden och ansvarig
Risk för obehag och kränkningar pga dålig belysning vid förrådet och kullen när det är mörkt ute.	Köpa in fler ficklampor. Samla barn där belysning finns genom att ex ta ut högtalare och musik.	Barnen ska känna trygghet när det är mörkt ute.	All personal samt chef. Genomförs under hösttermin och vårtermin.
Barnen rör sig över hela gården och risk för kränkningar kan uppstå om personal ej är närvarande.	Viktigt att all personal på förskolan samarbetar och sprider ut sig på gården. Personal ber om hjälp och påminner varandra om att täcka hela gården.	Barnen ska känna trygghet på alla delar utomhus.	All personal. Genomförs under hösttermin och vårtermin.

7. Arbetsgång för anmälan och utredning

Förskollärare, lärare eller annan personal som får veta att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller diskriminering i samband med verksamheten måste skyndsamt anmäla det till rektorn.

Det saknar betydelse hur personalen får kännedom om händelsen. Personal eller rektor får inte göra någon värdering på förhand av hur allvarlig en händelse är innan anmälan. Anmälningsskyldighet gäller även om vårdnadshavare, barn eller elever inte vill att händelsen ska anmälas.

1. En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller diskriminering i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn.
 - Personal anmäler via kontaktformulär: Händelserapport/Anmälan om kränkande behandling som finns på Insidan under Prorenata.

2. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.
 - Rektor tar emot och hanterar händelserapporten i journalsystemet Prorenata. Vid hantering går en anmälan till huvudman.
3. Inom region Gotland är utredningsskyldigheten delegerad till rektor. Rektor är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.
 - Om händelsen behöver utredas ytterligare meddelar den av rektor utsedd ansvarig person att en utredning måste göras. Underlag för utredning nås via kontaktformulär på Insidan, Prorenata.

För mer info se riktlinjer för Prorenata.

Bilaga 1

Viktiga definitioner och begrepp

Definitioner

Diskriminering

En förenklad beskrivning av lagens definition av diskriminering är att någon missgynnas eller kränkts. Missgynnandet eller kränkningen ska också **ha samband** med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Det finns olika former av diskriminering.

Direkt diskriminering

Är när någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation. Direkt diskriminering kan det till exempel vara om en elev inte får följa med på skolresan för att hon sitter i rullstol (funktionshinder). Eller att förskola inte tar hänsyn till kötid och istället premierar barn i en viss ålder (ålder).

Indirekt diskriminering

Innebär att någon missgynnas genom att det tillämpas en bestämmelse eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar någon utifrån diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när två killar inte får anmäla sig till skolbollen tillsammans därför att reglerna säger att det bara är tillåtet att anmäla sig som pojke och flicka (sexuell läggning). Indirekt diskriminering kan också vara ett direktiv från huvudmannen, exempelvis att alla barn måste delta i förskolavslutning i kyrkan.

Bristande tillgänglighet

När en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte genomför skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning.

Trakasserier

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna. Det kan handla om kommentarer, nedsättande skämt, gester eller utfrysning.

Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Förutom kommentarer och ord kan det till exempel handla om att någon tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Kränkande behandling

Skollagens definition av kränkande behandling är ”ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen kränker ett barns eller en elevs värdighet”. (skollagen kap 5 kap § 3)

Mobbning

Begreppet mobbning finns inte i skollagen. En vanlig användning av ordet är om ett barn eller en elev blir utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier vid upprepade tillfällen. Kränkande behandling kan vara något som bara händer en gång. Kränkande behandling är ett bredare begrepp, som kan innefatta mobbning men även andra kränkande beteenden.

De sju diskrimineringsgrunderna

Kön

Begreppet innebär att någon är kvinna eller man. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar också personer som planerar att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Avses i lagen att någon inte definierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel (eller på annat sätt) ger uttryck för att tillhöra ett annat kön än det som registrerats för hen vid födelsen. Begreppen omfattar dels en persons mentala eller självupplevda könsbild, dels hur någon uttrycker det som kan kallas personens sociala kön, till exempel genom kläder, kroppsspråk, smink eller frisyr.

Etnisk tillhörighet

En individs nationella och etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Nationellt ursprung betyder att personer har samma nationstillhörighet, som till exempel finländare, polacker eller svenskar. Etniskt ursprung innebär att personer har ett relativt enhetligt kulturmönster. Som exempel kan nämnas att en person tillhör någon av de nationella minoriteterna såsom samer och romer.

Religion eller annan trosuppfattning

Avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar sådana övertygelser som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism och agnosticism. Politiska åskådningar och etiska eller filosofiska värderingar som inte har samband med religion omfattas **inte** av diskrimineringslagens skydd.

Funktionsnedsättning

Varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga. Det kan vara till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått

därefter eller kan förväntas uppstå. Tillfälliga begränsningar av en persons funktionsförmåga är inte en funktionsnedsättning i diskrimineringslagens mening.

Funktionsnedsättning innebär en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. Det är alltså något som en person har, inte något som en person är. En funktionsnedsättning kan märkas mer eller mindre i olika situationer som till exempel allergier, dyslexi, hörsel- och synskador med mera.

Sexuell läggning

Lagen definierar sexuell läggning som homosexuell, heterosexuell och bisexuell läggning.

Ålder

Ålder innebär uppnådd levnadslängd. Alla människor, oavsett ålder omfattas av lagens skydd mot diskriminering.

Diskrimineringslag (2008:567), <https://www.do.se/diskriminerad/diskrimineringsgrunder>